No. 1826 Zaterdag 28 December 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Jaarwisseling.

Nooit valt het ons méér op, hoe snel de tijd heenvliedt, met welk een rappe vlugheid dagen en weken als aan een eeuwig snoer worden aangeregen dan wanneer wij deelpunten maken in den tijd, vaste mijlpalen opslaan aan onzen levensweg. Dan staan wij een moment stil, overschouwen met 'n enkelen oogopslag de afgelegde baan en vangen een algemeenen indruk op uit hetgeen ons blijdschap te genieten of smart te dragen gaf, wat onze tevredenheid opwekte of tot ontstemming aanzette. Wij beluisteren nogmaals onze jubelzangen van vreugde en de klaagliederen van droefheid en houden den toon vast, die domineert in dat stemmenkoor, den toon, welks karakter bepaald wordt door de overheerschende mate van geluk of leed, ons ten deel gevallen.

Oudejaarsdag is een dier mijlpalen, welke ons levenspad afbakenen. Dan dringen wij de ruim drie honderd dagen samen in één groot beeld van gebeuren, één film, waarop ons geheugen ageert en terugvindt de meer markante feiten, die zich hebben afgespeeld; de daden en lotgevallen, welke de diepste sporen of den meest verschen indruk in onze menschelijke gedachtenis hebben nagelaten. Dagen van buitensporig geluk naast uren vol overstelpende smart groeven zich in onze verbeelding vast, beitelden in ons geheugen als in een marmeren gedenksteen de levenservaring, die wij op dezen dag overlezen, waarover we in diep gepeins mediteeren; die onze ziel nog eens verwarmt in een straal van zonnig geluk of de schrijnende pijn weer opnieuw doet gevoelen bij het openrijten van nauw genezen wonden.

We hooren weer de Alleluja's uit oogenblikken van blij jubelen naast het Miserere in tijden van sombere droefenis.

Nieuwjaarsdag is de schakel tusschen verleden en toekomst, tusschen het doorleefde en nog staande te gebeuren, tusschen de proza van het weten en de poëzie der hoop, de stonde na den dag van ruwe werkelijkheid, vóór den morgen van gouden droomen.

Nauw aaneengesloten vervullen beiden hun heilige roeping.

Oudejaarsavond doet ons een blik slaan achterom in het verleden en dank weten aan den goeden God voor Zijn talrijke weldaden ons geschonken; voor Zijn zegenrijk afwisselen van Thabor en Calvarië, van voorspoed en tegenslag, van kroon en kruis. En dan knielen wij neer in den volop beseften geest van dankbaarheid voor behoud van leven en meerdere ontvangen genaden, voor rijke zegening en bloeienden voorspoed. Wij heffen ons hart omhoog om te prijzen de barmhartigheid Gods, Die leven schonk, welzijn en gezondheid, Die in ons deed uitgroeien zielekracht en geestessterkte en al onze vermogens belegde met den vruchtbaren dauw Zijner verkwikkende, levenwekkende genade en hulpe.

Onafgebroken hield de Hemelsche Vader dit jaar wederom Zijn zegenende hand uitgestrekt over ziel en lichaam, over arbeid en zaken, ons onttrekkende aan de neerzuigende kracht van het niet. Met diepen eerbied aanschouwen wij de wonderbare speling in Gods wereldbestuur, dat Hij leidde en richtte langs de eeuwig-bepaalde wegen Zijner Voorzienigheid en prijzen luide Zijn heiligen Naam voor den te spelen rol ons toebedeeld, voor de te vervullen taak, ons opgelegd in het millioenenleger der stervelingen; voor het goede in en door ons tot stand gebracht, voor de afwering van veel kwaad en rampen. Zelfs daar, waar de hand Gods sloeg, loven wij Zijn goedheid en wijsheid, omdat het geschiedde tot ons eigen heil, omdat dit lijden meevlocht den krans van verdiensten en een nieuwen parel zette in de kroon onzer zaligheid. Wij gevoelden aan ons zelf de bevestiging van het Schriftuurwoord, dat het dezelfde hand is, die slaat en heelt, wondt en zalft.

En wanneer wij dan in zelfbeschouwing aan ons gedrag den maatstaf aanleggen van rechtvaardigheid, dan zullen wij een rouwmoedigen Petrus-blik slaan naar omhoog, verfoeiend onzen groven ondank na zooveel weldaden, onze lafhartige vergelding door talrijke misslagen en gewilde fouten. En in ons „Te Deum" op den laatsten avond van het jaar brengen wij dan ook onzen innigsten dank aan den lankmoedigen God, Die door onze tranen van berouw een zonnestraal liet spelen Zijner barmhartige liefde, voor Wien onze afwijkingen en tekortkomingen geen beletsel waren een stroom van zegeningen over ons hoofd te doen nederdalen.

Heeft Hij, de bestuurder van volkeren en koninkrijken, onze kolonie en dierbaar Moederland dit jaar niet veilig beschut onder den mantel Zijner ontferming? Hoe hoog de schuimende golven ook opspatten in den razenden storm, het Nederlandsche schip van Staat met de Hooge Landsvrouwe aan het roer, baande zich een veiligen weg door de kokende branding. Rondom het kleine land, tot aan de naaste grenspalen, woedde de oorlogskolder en sleurde het strijdmonster de zonen der volkeren mee in den afgrond des doods en den poel der ellende. Trots lastig te ontwarren internationale verwikkelingen schonk de algoede Hemelsche Vader verlichtende wijsheid en scherpinzicht, kalme voorzichtigheid maar ook krachtig doorzettingsvermogen aan de raadslieden der Kroon en de voerders van het bewind. Dank aan de hulp van Boven, bleef Nederland en zijn koloniën gespaard van den oorlogsramp, van de slachting zijner weermacht, de uitputting van zijn volkskracht en de verwoesting zijner heerlijke landouwen.

Doch onze kolonie heeft nog grooter reden tot dankbaarheid. Waar het Moederland zich bevond in den knellenden druk der droevige omstandigheden, waar het gedwongen prijsgeven zijner rechten gestadig vermeerderde en gelijken tred hield met het klimmend aantal dwangmaatregelen en wederzijdsche verscherpingsbepalingen der vijanden, daar kon het niet anders of de bewegingsvrijheid van Holland moest slinken met den dag. Zijn schepen werden deels in vreemden dienst uitgehuurd, deels opgelegd in eigen havens; handel en vaart werden lamgeslagen, de zee werd hoogst onveilig en de producten, zelfs de meest noodzakelijke levensmiddelen, bleven uit. Het spook van den honger dook op uit het verschiet en nam steeds duidelijker een schrillen vorm aan. Gebrek aan voedsel dwong tot strenge rantsoeneering, de uitgeputte voorraden werkten verzwakking en ondervoeding in de hand. Ons Moederland heeft in dit opzicht een harden tijd doorgemaakt.

Wij mogen dank zij onze geographische ligging, maar vooral dank aan Gods goedheid, Die juist te rechter tijd hulp schonk in den nood, over onze voedselvoorziening niet klagen. Al waren veel artikelen prijzig, andere bij gebrek aan verbinding met het Moederland niet meer voorradig, wij konden gelukkig aan de groote crisis-moeilijkheden het hoofd bieden. Hiervoor storten wij een vurig gebed tot Hem, aan Wien wij deze bijzondere bescherming hebben te danken.

Overzien wij in vogelvlucht het afgeloopen jaar om een oordeel te vormen over het merkteeken, waarmee het in onze koloniale jaarboeken moet worden aangeduid.

Een eeresaluut aan onzen hooggewaardeerden Landvoogd, die in deze moeilijke tijden onze geëerbiedigde Koningin kloek heeft ter zijde gestaan, die de teugels van het bewind vast in handen hield en onze Kolonie met eere door den lastigen, onberekenbaren toestand heeft heengeleid.

Onzen hartgrondigen dank mede uit naam der Roomsch-Katholieke bevolking aan Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE voor hetgeen deze verricht heeft tot geestelijken vooruitgang der geloovigen, vooral door den bouw der ruime Nieuwe Kerk, die dit jaar zijn hooge torens als naar den hemel afschoot en waarin de geloovigen door vurige gebeden hun dankbaar hart uitstortten om God te loven voor zulk een geschenk.

In droefheid herdenken wij onze verwanten, vrienden en kennissen, door den dood uit ons midden gerukt, vooral in de treurige dagen, toen de Spaansche ziekte haar slachtoffers wegmaaide. Een kort en krachtig gebed voor hun zielerust.

Handel, scheepvaart en verscheidene industriën ondervonden den terugslag van den algemeenen volkerenkrijg. Vreemde stoomschepen hebben wij slechts weinig in onze haven gezien, zelfs op vaste routes van de „Red-D"line en Spaansche Transatlantica [illegible] wij niet [illegible]. Over de zeilvaart hebben wij geen reden tot klagen.

Van de verbreeding en uitdieping der haven heeft men dit jaar de voltooiing aanschouwd, welke arbeid den Directeur van Openbare Werken eer aandoet. Than houdt de Kol. Raad zich bezig met de voorgestelde plannen omtrent het Waaigat. S. Barbara waakt over den rijkdom van opgestapeld phosphaat en ziet verlangend uit naar schepen, de „Curaçaosche" kan haar vleugels niet wild uitslaan door tegenslag en gebrek aan toevoermateriaal; de sisalaanplanting en de stroohoedenvlechtnijverheid maakten normale jaren door. Op de scheepswerven der Cur. Handelsmaatschappij en van Maduro & Sons zijn enkele nieuwe schoeners aangebouwd. De K. W. I. M.-schepen onderhielden tamelijk geregeld de vaart tusschen New York en Suriname over ons eiland, doch een steamer direct van Holland mochten wij dit jaar niet begroeten. Niet-officiëele berichten melden de aankomst van de „Stuyvesant" in het begin van het volgende jaar.

Zoo zien wij op den aanstaanden Nieuwjaarsdag met blijde verwachting de komende dagen tegemoet; onze Nieuwjaarswenschen klinken ditmaal blijder en wij drukken de vriendenhand krachtiger dan verleden jaar. Thans geen schuchtere terughouding in onze stem, geen stille beperking in onze gedachte: „zal dit jaar wel den vrede brengen?" doch een volle klank in ons juichend geluid om de zekerheid van het naderend einde.

Nieuwjaarsdag 1919 wordt begroet als een schoone morgen vol schittering van zonnegoud. Het oude jaar, riekend naar kruitdamp en druipend van bloed, is heengevloden, den zwaren last torsend van menschenwee en ellende. Beladen met den vloek der menschheid om den ontzaglijken Kaïnsmoord, vluchtte het weg en verliest zich in den nacht der tijden. De zwarte, met bloed doortrokken bladzijde in het boek der historie wordt omgeslagen en het nieuwe jaar begint met een vlekkelooze pagina, waarop met gouden letteren het woord „Vrede" zal worden neergeschreven.

Deze jubelmorgen, waarop wij den aanlichtenden vrede zich zien afteekenen aan den horizon en aan den verren gezichtseinder de silhouetten zien opduiken van rust en voorspoed, welvaart en geluk, stemt ons vroolijk. Binnen enkele dagen scharen zich de afgevaardigden van alle volkeren broederlijk om de vredestafel, om de wereld na de verwoesting weer op te bouwen, om de verbroken banden van vriendschap weer saam te knoopen, om liefde, vertrouwen en eendracht weer aan te planten in alle harten.

En wanneer wij dan op den Nieuwjaarsmorgen, die een tijdperk vol schoone beloften inleidt, tot God hebben verzucht, ons dit jaar voor zonden te bewaren, laten wij dan ook ons „Te ergo, quaesumus" bidden uit de volheid van ons hart, opdat de zon van Gods wijsheid stralend lichte over de Vredesconferentie en onze hoop niet beschaamd worde, die zich heeft vastgeklampt aan de schoone hemelgave: een duurzame vrede op aarde.

Aan het Bestuur, ambtenaren, vrienden en kennissen, aan onze abonné's en collega's, aan allen wenschen wij van harte toe een

Zalig Nieuwjaar!

Een Oudejaarsgeschiedenis.

't Was op een gezelligen Oudejaarsavond, dat in het café „De gouden posthoorn" een groepje vroolijke jongelieden bijeen was om van oud in nieuw te vieren. Onder gezelligen kout verhaalden zij elkander de gebeurtenissen, die zich dat jaar hadden afgespeeld en menige gulle lach schaterde door het berookt lokaal, wanneer een interessante vertelling werd opgedischt of aardige kwinkslagen ten beste gegeven.

„Mag ik nou ook nog 'ns verhalen, wat mij enkele jaren geleden is overkomen?" zei Jan van Houten. „'t Is 'n aardige herinnering aan Oudejaarsavond; laat 'ns zien; ja, juist vandaag vijf jaar terug speelde zich die historie af.

„Vertel op, vertel op!" klonk het van alle kanten.

„Nou, je moet dan weten", begon Jan, „dat ik in dien tijd klerk was op 't stadhuis te Barneveld. 'k Had 'n goede betrekking en verdiende 'n aardig duitje voor die dagen met pennenlikken, wat nog werd aangedikt door allerlei hakkefietjes, die ik kreeg op te knappen of waarvoor ik mijn diensten aanbood. Hoofd, handen en voeten (ik trapte 's Zondags het orgel) verdienden den kost en waren in volmaakte eenheid en harmonie bezig 'n klein kapitaaltje op te bouwen.

Op zekeren dag — 't was enkele dagen vóór Nieuwjaar — zaten m'n medeklerken en ik op de Secretarie te werken bij een heerlijk rood kacheltje, toen er op de deur werd geklopt.

„Binnen", riep de oudste klerk.

De veldwachter verscheen en vroeg of de commissaris van politie er niet was. Hij had hem den geheelen morgen reeds gezocht en 't was voor een gewichtige zaak, weet je.

„Is er 'n soms moord gebeurd?" vroegen wij.

„Nee, zoo erg is 't niet, maar toch wel bar. Hier in den omtrek schuilt een paardendief en niemand heeft eenig vermoeden, wie het kan zijn. Boer Hannes is er al vijf kwijt, gisteren één en van nacht vier. Wanhopig kwam hij vandaag zijn beklag doen, maar nu is de commissaris er niet, 'n Vervelende boel! Ik weet niet, wat aan te vangen. Alleen er op aftrekken met 'n paar agenten, zonder bevel, zonder instructies, durf ik ook niet.

Goede raad was duur. Het geval kon z'n aantrekkelijkheid hebben en ik vroeg verlof, mee te gaan op zoek naar het hoofd van de veiligheids-Hermandad. Aangezien er niet zooveel druk werk was, werd mij de toestemming gegeven. Binnen een half uur hadden wij den commissaris gevonden en was er 'n krijgsplan in elkaar gezet.

Boer Hannes moest eerst ontboden worden, deze verscheen op 't bepaalde uur, om van het geheele geval in geuren en kleuren verslag te doen. Daar hij dien morgen reeds onuitputtelijk was geweest in de détailleering, kwamen wij geen nieuwe omstandigheden te weten, die een ander gezichtspunt aan de zaak konden geven.

„Hoe ver woon je van het Nijkerksche bosch?", ondervroeg de commissaris.

„Krék 'n kartierke", zei Hannes, „van mien vèrkesstal tot de eerste beum de beste, 'n skeunen iek."

„En zie je nooit vreemde personen in de nabijheid van je boerderij?" ging de self-made rechter van instructie voort.

„Vrimde minse? Nei, menier de krommesaoris, 't wil me nie heuge niet. Allénnig drunken Teun, zie de, maar die kos haos nie leupe niet, aoltied kachel, snapde, oe begriep, hie loekt te diep in 't glaosie. Nèje, die kos gien perde gappe; selvers zou ie d'r under komme te ligge, die 'n zuuplap en daar is 'm sien buuk nog te lief veur."

„Noem mij dan eens de personen, die bij U in huis zijn." 'n Groot papier werd voor den dag gehaald, inktkokers en pennen bijeengesleept. Hannes brak het zweet uit nu hij terdege voor de vierschaar stond en op de pijnbank van 'n schijnbaar langdurig onderzoek werd neergelegd. Altijd had ie 't tegen z'n kinders en vrinden gezegd:

„Die minse van 't gericht motte uut de vuute bleive; houze te vind maar sunk ze nie op niet; best volk heur, maar op 'n geweldige afstand; nim de pet diep veur ze af maar laot ze oe nie te lang op de kop kieke; da seurt minse het portriete bij hullie van alle slag volk, zee vaoder altied, en nie veur niks schouwe ze oe zoo lang en skarp an."

Hannes kwam nu zelf in aanraking met die politie, welke hij steeds zoo vermeden had; 't was zijn eigen schuld geweest, immers hij zelf en niemand anders had de hulp van de politie ingeroepen. Hannes kreeg al spijt en zou liever zien, dat al z'n paarden werden gestolen wanneer hij hier maar weg was, ver, heel ver weg. De pet, die zoo dikwijls diep naar den grond was gedaald, wanneer op 25 meter afstand maar 'n man van de sterke arm in zicht was, moest het thans ontgelden en werd in duizend vouwen gefrommeld. Zenuwachtig draaiend, kwam Hannes schoorvoetend naderbij en vroeg zachtjes, terwijl z'n keel als door een prop was verstopt en dichtgeschroefd:

„Motte dá allemaol wête, mehier de krommesaoris? Maor de dieve zitte nie in ons huus niet; 't zien bie ons minse van stipt gewète, dà kan 'k oe wel zegge. Nèje, de perdendief hèt sien tent nie onder mien dak opgeslaoge niet."

VERORDENING,

houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten.

I.

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de bestaande bepalingen tot voorziening tegen besmettelijke ziekten te wijzigen en aan te vullen, heeft de Gouverneur, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening, waarvan wij hier tot beter begrip eerst de Memorie van Toelichting plaatsen.

Memorie van Toelichting.

De hiernevens gaande Verordening houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten bevat verschillende noodzakelijk geworden wijzigingen der bestaande bepalingen en eenige aanvullingen van principiëele beteekenis.

Deze wijzigingen der bestaande regelingen is geschied, zooveel mogelijk, met behoud van den ouden vorm.

Verschillende bemoeiingen, die in de thans vigeerende bepalingen aan den Procureur-generaal zijn opgedragen, moesten ten laste van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst worden gebracht.

Nu de kolonie een deskundigen hoofdambtenaar op medisch-hygiënisch gebied bezit, verviel uit den aard der zaak, de reden, om aan een anderen hoofdambtenaar de verantwoordelijkheid te laten voor beslissingen en maatregelen, die buiten het terrein zijner eigenlijke ambtsverrichtingen liggen.

Een andere wijziging is, dat bij de waarborgen, waarmede persoonlijke belangen zijn omringd, het eindoordeel niet van de Rechterlijke Macht, maar van den Gouverneur wordt gevraagd. De beoogde voordeelen hierbij zijn: snelheid van beslissing, in deze voor belanghebbenden van zoo groote beteekenis, en betere geheimhouding en mindere aandachtsvestiging op bepaalde personen, dan bij justitieele procedure met den besten wil mogelijk is.

Wat vroeger in bijzondere verordeningen werd opgenomen, ter wering van gele koorts en pest, heeft ook in dit ontwerp in hoofdzaak eene plaats kunnen vinden, waarbij er aan moge herinnerd worden, dat de Quarantaine-verordening tracht te voorzien ook in de bijzondere gevallen van besmetting over zee.

Noch uit wetenschappelijk, noch uit practisch [illegible] kolonie reden, om een apart stel bepalingen tot wering van gele koorts en pest te handhaven.

Maar wel is er alle aanleiding en zelfs groote noodzakelijkheid om enkele onderdeelen der hierboven genoemde verordeningen over te nemen, om ze eventueel toe te kunnen passen; ondergeteekende noemt hier in de eerste plaats eene ziekte, die een minder afschrikwekkende klank heeft dan gele koorts en pest, maar die, voor Curaçao althans, van veel grooter beteekenis is, n.l. febris typhoidea.

Voortaan zal dus ook deze ziekte, aan de hand van bepalingen, als in dit ontwerp aangegeven zijn, beter conform de rechtmatige eischen van sanitaire veiligheid der bevolking en in overeenstemming met de resultaten der wetenschap, kunnen worden bestreden.

Verder hebben in dit ontwerp de voorschriften aangaande lepra in tweeërlei opzicht een wijziging ondergaan. In de eerste plaats hebben de waarborgen, dat in een bepaald geval de juiste diagnose wordt gegeven, eenige uitbreiding gekregen, ten tweede wordt nieuw bepaald, dat iedere melaatsche in een gouvernements-gesticht moet worden opgenomen, en ten slotte wordt de mogelijkheid in de wet opengelaten tot het geven van tijdelijk en voorwaardelijk verlof om buiten een leprozengesticht te vertoeven.

Terecht blijven allerlei wettelijke voorschriften gehandhaafd tegen diphterie en roodvonk en tegen verschillende andere besmettelijke ziekten, die in onze kolonie gelukkig zelden voorkomen, maar dan kan de Overheid niet werkeloos blijven toezien bij het verder voortwoekeren der tuberculose, die in deze kolonie allerminst onbekend is, en die hier, evenals elders, een zeer reëele bedreiging van leven en gezondheid en een ernstige factor voor economische verzwakking en armoede vormt.

Wie dit in het oog houdt, diens aandacht moet het trekken, dat de voorgestelde bepalingen gering in aantal, in milden geest gehouden en zoo weinig mogelijk tot hinder zijn, dus een klein en voorzichtig begin, dat later zoo noodig kan worden uitgebreid.

Geen kenmerken van woningen, geen gedwongen opneming en verpleging van zieken, — zie art. 30 — en evenmin opvoeding in eene overdreven vrees voor tuberculosebesmetting of signaleering van personen als bronnen van infectie.

Maar wel daarentegen voorlichting en hulp, raadgeving en steun, waar die noodig kunnen zijn.

De belangrijkste aanvulling mag geacht worden te zijn de nieuwe bepalingen inzake bestrijding der besmettelijke geslachtsziekten.

Het is zeer gewenscht, dat de Overheid door voorlichting en waarschuwing onkundigen doet onderrichten omtrent venerische ziekten, en voor minder gegoeden, die aan die ziekten lijden, kosteloos de gelegenheid tot behandeling opent.

Maar, waar terecht allerlei wettelijke maatregelen noodig worden geacht tegen verschillende besmettelijke ziekten, waarvan sommige gelukkig nog geheel onbekend zijn in de kolonie, daar kan de Overheid zich niet van wettelijke voorschriften onthouden bij de besmettelijke geslachtsziekten, wier epidemiologische en sociaal-economi- [illegible] besmettelijke ziekten tezamen waarschijnlijk overtreft.

Want pas in de laatste tien jaren heeft men een beter inzicht gekregen van de verbreiding en de beteekenis van deze ziekten, en daarmee in verband dan ook van verschillende zijden wettelijke maatregelen voorgesteld.

Wat hier wordt aangeboden is een bescheiden begin, met de bedoeling later daarmee, met verkregen ervaring rekening houdend, verder te gaan.

Dat bij deze nieuwe voorschriften, ten bate van het algemeen, de persoonlijke rechten niet zijn veronachtzaamd, kan uit de artikelen blijken, maar dat ten slotte de beslissing niet vallen mag ten gunste van hetgeen blind eigenbelang, onverschilligheid en onkunde blijkt te zijn, is duidelijk genoeg.

Ten overvloede zij nog de aandacht gevestigd op art. 40, dat de mogelijkheid openlaat het tijdstip van inwerkingtreding der bepalingen 34 — 41, afzonderlijk te bepalen.

* * *

De algemeene bepalingen van deze Verordening vindt men op de 4e pagina.

Nederland.

Eind October heeft er in het Harskamp bij Ede (Gelderland) een oproer onder de soldaten plaats gehad, waarbij de soldatencantine, de barakken, kortom het geheele kamp grootendeels in vlammen is gezet. Patronen ontploften bij massa's, soldaten schoten op officieren en omgekeerd; wonder boven wonder zijn er geen dooden gevallen.

Omtrent de oorzaken van het oproer vernemen wij van den Minister van Oorlog, Z. Ex. Jhr. Alting von Geusau het volgende:

„Ik zelf," aldus de Minister, „ben zelfstandig op onderzoek uitgegaan en heb daarbij als indruk gekregen, omtrent de oorzaken van een minder goeden geest onder de gemobiliseerde troepen, dat de soldaten van meening zijn:

1o. dat zij te weinig eten krijgen;

2o. dat het voor hen bestemde rantsoen hen slechts ten deele bereikt;

3o. dat de tarieven van vele cantines hooger zijn dan noodig is;

4o. dat de maatregelen van het intrekken der verloven slechts door zeer weinig officieren behoorlijk aan de soldaten werd verklaard.

De Minister heeft vervolgens een commissie van onderzoek ingesteld, omdat, naar hij zeide, het volk recht heeft om naar waarheid en zonder aanzien des persoons te worden ingelicht omtrent de oorzaken en den omvang van de ongeregeldheden, in de legerplaats bij Harskamp voorgekomen. In deze commissie hebben o. a. zitting de ex-Minister van Oorlog, (geen militair), de Zeereerw. Heer F. Everts, R. K. hoofd-aalmoezenier en J. B. Vesters, hoofd-redacteur van „het Huisgezin."

De Minister heeft aangedrongen op spoed.

Nog andere krachtige maatregelen zijn door den Minister van Oorlog genomen.

De organisatie van het officierscorps zal met kracht worden ter hand genomen en aan de soldaten zal de behandeling ten deel vallen, waarop zij recht hebben. De oude geest, zeide hij, moet uit het [illegible] verdwijnen. En daar de Minister hierbij niet kan rekenen op de hulp van den opperbevelhebber, heeft deze zijn ontslag gevraagd.

Minister Ruys zeide het ook zoo treffend in de Kamer: „De Regeering, niet de militaire autoriteit, heeft de politieke leiding. De laatste is slechts een instrument in handen der Regeering, welke aan het Parlement verantwoordelijk is."

De druk der mobilisatie is verminderd door de opheffing der depots, zoodat de recruten naar het veldleger gaan en 20,000 man kunnen worden gemist. Ruimer verleenen van verlof is begonnen. Alle verdere aanmaak van geschut, stellingen, kleeding en geweren is van begin November stopgezet.

Het broodrantsoen is verhoogd van 200 tot 280 gram per dag, vooral ook omdat de Spaansche griep zoo geweldig heerscht, die wegens de ondervoeding zooveel slachtoffers vraagt. De militaire voorraden zijn nu aangesproken en 40,000 ton scheepsruimte zou onmiddellijk uitgezonden worden om graan te halen.

Bijna uit alle steden en dorpen verneemt men massa's gevallen, sluiting van scholen en gestichten. In Delft waren er na een week reeds 3000. Op andere plaatsen 9 à 10 dooden per dag; „lijkwagen na lijkwagen" klonk 't uit Amsterdam. Een dokter aldaar, dr. B. de Smit deelde aan het „Hdbld" mee, dat een sublimaat-inspuiting, door hem op patiënten toegepast, zeer goed werkte.

Te Soesterberg is nog een treurig vliegongeluk gebeurd. Twee vliegmachines, die waren opgestegen, kwamen met elkaar in botsing op ± 100 meter hoogte. Loodrecht vielen de machines naar beneden; alle vier aviateurs dood. Onder hen bevindt zich de bekende vliegenier luitenant van Oosten.

WAPENSTILSTAND.

De kabel laat ons nu toch echt in den steek. Weinig nieuws deze week; ook de Wireless bracht naast veel ouds, tegenstrijdigs haast geen interessante berichten.

We pikten er enkele snufjes uit over President Wilson, die niet naar Rome is geweest vóór de Kerstdagen, doch naar de Amerikaansche troepen ging in den Kerstnacht en den 26en te Londen zou aankomen om in het Buckingham Palace de gast te zijn van koning George. Alleen een beleefdheidsvisite, stond er bij, omdat de president misschien eerder terug moet gaan naar Amerika dan zijn plan was. Toch zal er met Lloyd George nog wel 'n woordje zijn gesproken.

Londen wilde nog grooter feest vieren dan Parijs, waar de Sorbonne den hoogsten Amerikaanschen burger tot Dr. honoris causa heeft benoemd. Er zijn berichten, dat Wilson pas in Februari de terugreis aanvaardt. Hij zeide met kracht te zullen opkomen voor zijn veertien punten en op den grondslag van de Am.-Fransche vriendschap den vrede te willen opbouwen. De conferentie zal volgens Parijs tusschen 1 en 15 Januari beginnen en in Juni eindigen.

In Duitschland nog een troebele toestand. Men zegt, dat het Bolsjewikisme daar de nederlaag leed, anderen beweren dat Ebert en zijn regeering zijn afgetreden. 29 Dec. zal 't presidentskeuze zijn. De Köln. Volksztg deelt mee, dat er mogelijk 4 Republieken in het oude rijk komen; waarvan Beieren, Würtemberg en Tyrol samen er een vormen. Te Berlijn zouden 70.000 werkloozen zijn; oproer en anarchie zijn daar dan geen wonder. Krupp's fabrieken, zegt de Lokal anzeiger, zullen in textielfabrieken veranderd worden.

De Amerikaansche delegatie ter Vredesconferentie houdt 't idee vast, de genomen Duitsche schepen te doen zinken en niet te verdeelen, jammer voor het materiaal.

Spanje heeft ook 'n crisis. Het parlement is ontbonden en Catalonië eischt afscheiding en zelfbestuur. Madrid seinde naar Berlijn, dat het Duitsche gezantschap in Spanje geen personæ gratæ meer bezit.

Admiraal Beatty gaat met de Engelsche vloot een reis maken naar de dominions; Jellicoe naar Indië.

De Oss. Romano ontkent, dat de Paus de oude rechten op de Kerk. Staten heeft opgegeven.

Ten slotte een bericht van beteekenis. De Amerikaansche vloot zal gedurende een jaar de havens van Brest, Gibraltar en de Azoren bezetten.

Waarom?

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

De Hoogeerw. Pater Vicarius, p. G. Wolsky, die vóór ruim drie weken naar Aruba vertrok voor visitatie en retraiteleiding, kon wegens gemis aan scheepsgelegenheid niet naar Curaçao terugkeeren. Z. H. E. zal waarschijnlijk vandaag of morgen met de „Albertina" arriveeren.

Hulp in nood.

De H. E. G. heer Gouverneur heeft aan het Bestuur van het Ondersteuningsfonds Ned. Antillen meegedeeld, dat bij hem een verzoek was ingekomen van den Districtmeester van het 4e en 5e district om ondersteuning. Het gebrek aldaar houdt aan, terwijl zich tevens vele gevallen van dysenterie hebben voorgedaan.

Examens.

De schriftelijke examens zijn dit jaar gehouden op 19 en 20 December; de mondelinge op 21, 23 en 24 daaraanvolgend.

Geslaagd zijn als onderwijzeres 4e klas:

Mej. Aurelia Celestino.
Mej. Estrella Henriquez
en Mej. Alicia Beaujon.

Mej. Prince wist het diploma Fransch te behalen, terwijl Mej. Johnson met goed gevolg het examen in Boekhouden aflegde.

De Eerw. Zuster M. Reginalda verwierf het diploom voor Spaansch en de beide Eerw. Zusters M. Eulalia en M. Electa slaagden als onderwijzeres 3e klas.

Aan allen onzen hartelijken gelukwensch.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de heeren S. E. L. Maduro & Sons, agenten van de West. India Oil Co., een fraaien wandkalender.

Nog ontvingen wij een mooi exemplaar van den heer David A. Correa als agent van de *Firestone.*

Van den heer J. P. G. Ecker een drukwerk over 'n practische methode om Pfeiffer's-baccil uit sputum af te scheiden.

* * *

Van den Zeereerw. Fr. Radulfus, Superior van de Congregatie van O. L. Vrouw Moeder van Barmhartigheid te Tilburg (Holland) het „Huishoudelijk Reglement der Vereeniging van Oost- en West-Indische Katholieken in Nederland, gevestigd te 's Gravenhage."

Kerstmisviering.

In den Kerstnacht, die aan de geheele Christelijke wereld heilig is om de herdenking aan de geboorte van den Zaligmaker en waarin de geloovigen naar de kerk stroomen om hun plechtige godsdienstoefeningen te vie-

---

Hannes, die deze uitdrukking van den schoolmeester had aangeleerd, was er zeer zuinig op en plaatste haar alleen in deftig gezelschap en tegenover officiëele personen. „Zie je," slimde Hannes bij zich zelf, „dan dinken ze, da 'k studierd hew; da schelt seffens ien de behandeling." Met loensche oogjes keek hij het gezelschap aan, fixeerde den leider om te zien, welk een indruk zijn pronkgezegde op dezen had gemaakt.

„Laat het aan ons over deze kwestie uit te maken", opperde de commissaris droog, „het gerecht moet zijn verloop hebben. Vertel mij nu kortweg, welke personen bij u aan huis zijn."

Deze kordate woorden werkten op Hannes als een koud-waterstraal, hij voelde dat zijn geroemde geslepenheid het af moest leggen tegen de brute macht van het geweld; hij moest bukken voor dien man, die sprak van „kwestie" in plaats van „kwetsie"; wat Hannes hem maar wat fijn kon verbeteren.

„Hoe dan, om kort te gaon, menier van 't gerecht", zei Hannes, „mien vrouw, mien kienders, Hanneke Mie...."

„Hoe heet je vrouw?" onderbrak de commissaris.

„Maike Teuniao, mehier de kromm"..

„En hoe is haar van?"

„D'r wà, zegde?"

„Haar van!" riep de rechtsman luider.

„O, van Nijkerk, mehier van 't gerecht."

„Heet zij zoo?"

„Nèje, daor kum ze vandaon. Ze hiet krek als ik: Pummele."

De commissaris verbeet zich van ongeduld en riep driftig uit:

„Nu geen grappen; hoe is de familienaam van uw vrouw?"

„O, mènde, hoe ze hiette, veur ik ze getrouwd hadde? Toen hiette ze Maike Teuniao van Schaffelaor; d'r vaoder Hein van Schaffelaor luudde de klok. . ."

„Doet niets ter zake; nu de namen van je kinderen."

Hannes kende ze, zonder zijn trouwboekje noodig te hebben, allemaal opgeven. Toen de namen van de knechten, van de dienstbode en de staljongens.

„Ge mogt ze gèn van alle verdenke, mehier; ze zien èrlek as goud, da zeg 'k oe," waagde Hannes nog op te merken.

„Ga naar huis man; ge zult wel meer van de affaire vernemen," gewichtigde de „sterke arm."

Hannes liet zich dit geen tweemaal zeggen: Dat „ga naar huis" klonk hem als 'n zoete melodie in de ooren en bijna schudde hij alle antipathie af tegen dien man, die zoo streng ondervroeg, die alles moest weten tot in de puntjes. 'n Diepe buiging, de verfrommelde pet nog eens flink omlaag en weg ging hij, zich vast voornemend, uit eigen beweging nooit meer met het gerecht in aanraking te komen, „al spokt 't nog zoo in huus, al wier 't vee gestole tot 't laotste kalfen toe."

Een uur nadat Hannes thuis gekomen was, stonden er drie agenten en mijn persoontje aan de voordeur van de boerderij. Alles werd onderzocht, de aanwezige personen uitgehoord, doch geen spoor van misdaad konden we ontdekken.

Toen met Hannes gesnuffeld in den omtrek. Na 'n half uurtje zagen wij een persoon van middelbaren leeftijd, van eenigszins donker uiterlijk. Hij droeg een gitzwarten baard en zware knevels, zoo diep van kleur als ik ze zelden zag. Wij hielden hem staande en vroegen wat hij hier kwam doen.

„Wel, paarden halen," was het laconieke antwoord.

We stonden verbluft. 'n Dief, die zich zoo maar, zonder blikken of blozen, bekend maakte; 't was niet te begrijpen.

„Zèdde gie de vuule dief, die mien skeune perde...."

„Stil Hannes," gebood de hoofdagent en zich tot den schuldige wendend, vroeg hij:

„Hoe is uw naam?"

„Piet Hendriksen."

„Waar woont ge?"

„'n Half uur verder, aan den anderen kant van 't bosch."

„Welke verontschuldiging kunt ge aanvoeren voor uw misdrijf?"

„Wel, Hannes heeft paarden in overvloed....."

„Wa? perden in overvluud? Sève en gien stört mier," onderbrak Hannes woedend. Wij brachten hem tot bedaren en verboden hem verder te spreken.

„Die menschen daar (hij wees met den vinger naar 't bosch) moeten werken op het land, den geheelen dag, en nu wilde ik bij Hannes de paarden nemen om ze naderhand weer terug te geven; niemand daarginds denkt er aan ze te behouden."

De delinquent werd meegenomen naar Barneveld, waar het verhoor verder plaats had. De man bleek geen misdadiger te zijn, alleen gehandeld te hebben met goede bedoelingen om anderen uit den nood te helpen en stond algemeen bekend als een eerlijk burger. De commissaris wilde er dan ook geen gerechtszaak van maken en wist Hannes te overtuigen, dat de man z'n paarden niet had weggenomen met het doel om te stelen.

„Kos ie wel zegge, maor ik bin se kwiet geraokt, da bin 'k," zei Hannes.

„Maar man, ge krijgt ze morgenochtend terug," verzekerde de commissaris. „De menschen, die ze in gebruik hebben, zijn er reeds van onderricht. Ge wilt dezen man toch niet aanklagen en de zaak voor de rechtbank brengen?"

Hannes z'n knieën begonnen te knikken en door te zakken bij de gedachte, dat ie naar de groote stad moest, naar de heeren met „greute beffen veur" en „achter lievige boeken."

„Nèje, gien gerechtszaok, heur. Maor ik wou wel 's wète, hoe die'n slimmeling 't het aongelegd, hoe da stele gaot. Zoude veur pinnetensie da d'n kerl niet oplegge kunne, mehier de krommesaoris?"

Allen schoten in een lach; 't zou toch 'n aardig slot van de historie zijn, dacht 't hoofd van 't parket en zich tot den paardendief wendend, sprak hij:

„Hannes verlangt, dat gij ons eens laat zien, hoe gij die zaak hebt afgewerkt. Daarom stel ik voor, dat gij morgen op klaarlichten dag een paard wegsteelt, dat Hannes in het bosch zal brengen en bewaken."

„Akkoord" zei de dief.

„Da wil 'k oe zien doen", dacht Hannes. „Hannes is gienen knuppel en het ze alle vief goed staan, heur."

't Voorstel was aangenomen en beloofde ons morgen een aardigen dag.

(Wordt vervolgd.)

ren, zijn er nog altijd menschen, die dit niet weten te eerbiedigen. Eenige dronken lieden waggelden over straat, terwijl het vuurwerk (!!) niet ontbrak, bestaande in het afsteken van voetzoekers en het doen ontploffen van donderbussen. Op enkele plaatsen werd den geheelen nacht door bal gehouden en hoorde men het eentonige geluid van de begeleidende castañetten en der .... tambours.

Wel een hoog idee van Kerstmisviering en van hooge beschaving juist bij menschen van wie men dit toch zou verwachten en die er zich ook wel op laten voorstaan. Wij zouden wenschen, dat genoemde bals, die aan andere tijden herinneren, ten minste in den heiligen Kerstnacht voortaan achterwege bleven.

Scheepsbouw.

Men kan niet zeggen, dat stil bij de pakken neerzitten het wachtwoord is onzer scheepsbouwers. Zag men in het begin van dit jaar de „Hollandia" van stapel loopen, later van dezelfde maatschappij de „Esperanza," een derde schoener van de Curaç. Handelsmaatschappij voer vóór enkele maanden uit; de „Zeelandia," die met een lading suiker als ballast vertrok naar Venezuela, om na aldaar nog meer van dit product te hebben ingenomen, naar Mexico te gaan. Terugkeerend over Guatamale zal het daar een lading koffie voor Curaçao innemen.

Thans staat er weer een nieuw schip op haar werf, de „Frisia," 'n tweemastschoener van ± 220 ton laadvermogen, die met Februari, na een arbeid van 3 maanden klaar zal zijn.

De firma Maduro & Sons blijft echter niet achter. Zij leverde dit jaar af de „Albatros," de „Nilda", de „AltaAltagracia," terwijl er nog een groote driemastschoener van ± 1000 ton laadvermogen op haar werf ligt, die waarschijnlijk in Mei klaar zal zijn.

Nogmaals: van stilzitten houden de wakkere scheepsbouwers niet.

Nieuwe firma.

De „Cur. Ct." vermeldt, dat er tusschen *Salomon Mordechay Levy Maduro, Salomon Elias Levy Maduro, Eleazar Henriquez Levy Maduro, Mordechay Mozes Montefiore Levy Maduro* en *David Morechay Levy Maduro*, allen kooplieden, bij onderhandsche akte van den 16den December 1918, is aangegaan eene vennootschap van koophandel, welke handel zal drijven onder de firma S. E. L. MADURO & SONS.

Het bedrijf van de firma is gescheiden in twee geheel afzonderlijke takken, waarvan de eene in het buitenland werkzaam zal zijn en de andere in de kolonie Curaçao, ieder afzonderlijk kantoor houdende.

De buitenlandsche handel, waaronder begrepen is alle transactiën buiten de kolonie Curaçao, zal gedreven worden door een te Havana, Cuba, gevestigd kantoor.

De binnenlandsche handel, waaronder verstaan worden alle transactiën in de kolonie Curaçao, zal gedreven worden door een op Curaçao gevestigd kantoor.

De vennootschap is algemeen voor wat betreft den handel in de kolonie Curaçao.

Geen der vennooten is van de teekening der firma uitgesloten.

De vennootschap is aangegaan voor een tijdvak van vijftig jaren, aanvangende 1 Januari 1918 en eindigde 31 December 1967.

Financiering.

De opbrengst der middelen onzer kolonie over het 3e. kwartaal, vergeleken met die over hetzelfde tijdvak in 1917, levert het volgende beeld op:

A. *Belastingen*:

Curaçao in 1918:
f 133,951,13 ; in 1917: f 129,272,08
Aruba in 1918:
f 6,206,64^{5}; in 1917: f 6,007,24
Bonaire in 1918:
f 7,699,06^{5}; in 1917: f 6,252,47^{5}
S. Martin (N. G.) in 1918:
f 1.907,59 ; in 1917: f 2,390,32
S. Eustatius in 1918:
f 1.563,18^{5}; in 1917: f 1.962,04
Saba in 1918:
f 629,07; in 1917: f 1.548,62

B. Inkomsten van anderen aard:

Curaçao in 1918:
f 39.310.58 ; in 1917: f 46.329,43^{5}
Aruba in 1918:
f 3.604.17^{5}; in 1917: f 5.149,34
Bonaire in 1918:
f 1,867,25^{5}; in 1917: f 3.241,32
S. Martin (N. G.) in 1918:
f 1.662,93 ; in 1917: f 1.153,83^{5}
S. Eustatius in 1918:
f 609,44 ; in 1917: f 1,613,85
Saba in 1918:
f 705,32 ; in 1917: f 653,40

Waaruit volgt dat is ingekomen:
Van Curaçao f 173,261,71
„ Aruba f 9,810,32
„ Bonaire f 9,566,32
„ S. Martin (N.G.) f 3,570,52
„ S. Eustatius f 2,172,62^{5}
„ Saba f 1,335,39

Totaal van de Kolonie f 199,716,88^{5} dus bijna 2 ton.

Hiervan droegen de Bovenwindsche eil. bij: f 7,078,53^{5}.
De Benedenwindsche: f 192,636,35.

Vergeleken bij het vorig jaar, zien wij dat ingekomen is:
van Curaçao minder f 2.439.80^{5} dan in '17
„ Aruba „ f 1.345,76 „ „ „
„ Bonaire méér f 72,52^{5} „ „ „
„ S Martin „ f 25,36^{5} „ „ „
„ S. Eustatius minder f 1,403,26^{5} „ „ „
„ Saba minder f 966,64 „ „ „
van de Benedenw. Eil. minder f 3.713,04
„ „ Bovenw. „ „ f 2.344,54

van de Kolonie minder f 6.057,58

Lelia.

De paketschoener, die de vorige week zoo'n treurige reis heeft gemaakt en eerst Vrijdag 20 j.l. op Bonaire aankwam, verscheen Maandag in onze haven, vertrok denzelfden dag naar Aruba en kwam Donderdagmiddag weer hier aan.

De vaart op de vastgestelde dagen is nu weer geregeld.

Don Alberto.

Na de aankomst van de Merida en den Samsom van Maracaibo zijn er enkele nadere bijzonderheden over den Don Alberto bekend geworden. Het zware weer had hem op zij geworpen, zoodat de golven vrij spel hadden en het schip deden zinken. Alleen de punt van den mast komt nog boven water uit.

De manschappen hadden de sleepboot reeds verlaten en zich op den lichter begeven, waar zij door den Samson, die te hulp kwam, werden overgenomen en bij San Carlos aan land gezet. De lichter Oranjestad kwam ook vast te zitten op het zand en werd een speelbal der golven. Wat er thans van geworden is, is nog niet bekend.

Zware machines zullen noodig zijn om den Don Alberto te lichten, doch wanneer men bedenkt, welk een verwoesting het zeewater aan het materiaal heeft teweeggebracht, is het een vraag of het terugkrijgen van de sleepboot de hooge kosten zal goedmaken.

Samson.

Zaterdagavond binnengekomen van Maracaibo over Aruba, waarheen hij zijn volle tankboot in veiligheid had gebracht, is deze sleepboot, na herstel aan ketel en vlampijpen, Donderdagmorgen weer naar Aruba vertrokken om den lichter te halen.

Regen en oogst.

In de buitendistricten is de oogst dit jaar niet groot. Daarvoor is er te weinig regen gevallen en te ongestadig. Terwijl in de stad genoeg water is gevallen, zoodat de regenbakken vol zijn, zijn de buitendistricten karig bedeeld. Op sommige plaatsen heeft men geen druppel regen gehad, terwijl op dien tijd in de stad het hemelwater neerstortte.

Jammer voor de arme menschen van buiten, voor wie dit een slecht jaar beteekent.

Lake Gormania.

Indertijd hebben wij vernomen, dat in de Vereenigde Staten in 80 dagen tijd ijzeren schepen werden gebouwd. Een daarvan is de „Lake Gormania", die Zaterdagavond onze haven binnenliep. Het schip, dat een lading kolen aanbracht voor S. E. L. Maduro & Sons, kwam van Norfolk en maakte zijn eerste zeereis. De constructeur, die zelf aan boord was, vertelde ons, dat deze boot, die 1445 ton meet, in 80 dagen door hem in elkaar was gezet op het meer Gormania bij Detroit (Michigan). Alle onderdeelen van machines, de ijzeren platen etc. waren reeds te voren vervaardigd. Het record had hij echter geslagen door de ineenzetting van een nog grooter ijzeren schip in 36 dagen. De Vereenigde Staten hebben er meer dan duizend laten bouwen, vertelde hij, die thans alle in de vaart zijn als vrachtbooten.

Derde Jaarbeurs in Nederland.

Wij ontvingen in dank van het generaal Secretariaat van de Nederlandsche Jaarbeurs een catalogus, inhoudende een overzicht van de twee vorige jaarbeurzen. Niet minder dan 25 artikelen van de eigen Hollandsche industrie worden daarin opgenoemd; ook voor producten uit de Koloniën is een ruime plaats in een apart gebouw ingeruimd. In 1917 bedroeg het aantal tentoonstellers 690, de uitstalzalen 439, de grondoppervlakte 29,000 M², het aantal bezoekers 110,000, de omzet 10 millioen gulden.

In 1918 waren deze factoren verhoogd tot 1062 inzenders, 963 zalen, 56,000 M² ruimte, 200,000 bezoekers en 30 millioen gulden omzet. Enkele fraaie ansichten toonen duidelijk aan de ruime zalen en het flinke terrein, dat voor de bekendmaking der industrie van Holland en Koloniën is beschikbaar gesteld.

Wij hopen voor de 3de Jaarbeurs nog hoogere cijfers en ruimer deelname. Moge ook onze Kolonie niet ontbreken en ieder jaar meer ruimte, meer zalen eischen, opdat onze Curaçaosche industrie te Utrecht een wereldnaam verkrijge, die aan handel en nijverheid ten goede komt.

Officieele berichten.

De heer Octavius Lepidus Richardson is belast met het opsporen van strafbare feiten, volgens onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, voor zooveel aangaat de uitgestrektheid der plantages Diamond, Welgelegen en Experiment op St. Martin N. G., en de heer George Louis Albert Stephens voor zooveel aangaat de uitgestrektheid der zoutplantages en terreinen in gebruik door de Exploitatie Maatschappij van Zoutmeren op dat eiland.

Aan den tweeden kommies tweede klasse alhier E. V. Garcia is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

Mevrouw J. A. C. van Rouveroy van Nieuwaal is eervol ontheven van haar tijdelijke werkzaamstelling aan de Hendrikschool en Mej. J. C. Statius Muller van hare tijdelijke werkzaamstelling aan de Wilhelminaschool alhier.

Aan den tijdelijk agent van politie tweede klasse R. S. Elisa is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, de tijdelijke agent tweede klasse W. H. Muller is definitief in zijn rang benoemd en de fuselier J. H. H. van Halbeek tijdelijk werkzaam gesteld bij de politie als agent tweede klasse.

Aan den boschwachter op Bonaire A. Martinus is tot verder herstel van gezondheid drie weken verlofsverlenging verleend.

Aan den hulpopzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk op Bonaire L. P. Hart is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie tweede klasse op Bonaire H. Braafhart is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7,30 Overzijde.

1. De Vde Infanterie Brigade Marsch — G Bikkers
2. Ten Maiden and no Man. Ouverture 1e uitv — F von Suppé
3. Polka des Mondolins — G Biemans
4. Selection Madame Butterfly — G Puccini
5. Venus Reigen Walser 1e uitv — J Gung'l
6. Cuba Fantaisie 1 uitv — G Anckermann
7. No Kinipi Dansa — J Boskaljon
8. In Zigeunerlager Marsch — M Oscheit

Ondergeteekende wenscht aan alle vrienden van Curaçao, Aruba en Bonaire een hartelijk

ZALIG NIEUWJAAR

Frater M. Radulfus,
Sup. Gen.

Tilburg, 1 Januari 1919.

C. V. t. B. en V. v. B. G. Z.

Algemeene Vergadering op Dinsdag 14 Januari 1919 des avonds te 8 uur in de zaal van den Koloniale Raad.

Agenda:

1. Notulen;
2. Jaarverslag v/d secretaris;
3. Jaarverslag v/d penningmeester;
4. Benoeming van een Commissie tot nazien van de boeken;
5. Voorstel tot wijziging der Statuten in verband met art. 415 van de Kinderwetten: „In alle gevallen, waarin de kantonregter of het Hof van Justitie een voogd te benoemen heeft, kan de voogdij worden opgedragen aan een in de Kolonie gevestigde regtspersoonlijkheid bezittende vereeniging of aan een aldaar gevestigde stichting of instelling van weldadigheid, wier statuten, oprichtingsbrieven of reglementen duurzame verzorging van minderjarigen voorschrijven.
6. Verkiezing van een nieuw bestuur.
7. Rondvraag.

Namens het Bestuur,
De Secretaris,
VOOREN.

Herhalingsonderwijs aan de Emmaschool.

Zij, die een school voor lager onderwijs hebben doorloopen, kunnen aan de Emmaschool een leergang voor *herhalingsonderwijs* volgen.

Er wordt onderwijs gegeven in Nederlandsche en Engelsche taal, Rekenen, Aardrijkskunde en Natuurkennis.

Deelnemers moeten zich vóór of op 6 Januari 1919 aanmelden bij het Hoofd der Emmaschool, den Heer C. J. Krijs.

Curaçao, 19 December 1918.

De Inspecteur v/h Onderwijs,
1—2 H. MEERDINK.

Inspectie van het Onderwijs.

Leergang voor Handelsonderwijs op Curaçao.

Bij voldoende deelneming zullen de lessen aan den leergang voor handelsonderwijs op Curaçao op Maandag 6 Januari a.s. hervat worden.

Er zal onderwijs gegeven worden in: Nederlandsche, Spaansche, Engelsche, Fransche en Hoogduitsche taal en handelscorrespondentie, Boekhouden en Handelsrekenen, Machineschrijven en stenografie.

Deelnemers kunnen zich tot 6 Januari a.s. aanmelden bij ondergeteekende, liefst op het kantoor Breedestraat No. 27. (Geopend alle werkdagen van 8 tot 3 uur).

Curaçao, 19 December 1918.

De Inspecteur v/h Onderwijs,
1—2 H. MEERDINK.

Inspectie van het Onderwijs.

Leergang voor Zeevaartkunde op Curaçao.

Bij voldoende deelneming zal 1 Februari 1919 op Curaçao een leergang voor *Zeevaartkunde* geopend worden.

Jongelieden, die voldoende lager onderwijs genoten hebben, kunnen tot dien leergang worden toegelaten.

Het onderwijs zal in de eerste plaats zich tot practische zeevaartkunde bepalen.

Deelnemers kunnen zich vóór 20 Januari a.s. aanmelden op het kantoor van den Inspecteur van het Onderwijs, Breedestraat 27. (Geopend alle werkdagen van 8 tot 3 uur).

Curaçao, 19 December 1918.

De Inspecteur v/h Onderwijs,
1—2 H. MEERDINK.

HAVEN-NIEUWS
VAN 21 DEC — 4 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A. Johanson	20 Dec	Maracaibo	24 Dec.	Maracaibo
Philadelphia	G W Goodman	28	New York	28	La Guayra
Philadelphia	G W Goodman	29	La Guayra	29	New York
Maracaibo	P W Johnson	29	New York	29	Maracaibo
Merida	A. Johanson	28	Maracaibo	30	La Guayra
Samson	Bosse	21 Dec	Maracaibo	26	Aruba
Lake Gormania	Hilton	21	Norfolk	28	Colon

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Graciosa	21 Dec.	Maracaibo	*Clady Smith*	21 Dec.	Martinique
Albertina	21	Pto.Cabello	*La Providencia*	21	Vela de Coro
Lelia	22	Bonaire	*Rufina*	21	Aruba
Clera	22	Rio Hacha	*Sirena*	22	Maracaibo
Pluma de Oro	23	Maracaibo	*Gacela*	22	Maracaibo
Gloria	24	Maracaibo	*Lelia*	23	Aruba
Maria	24	Maracaibo	*Alberta*	26	Bonaire
Cleopatra	25	S Domingo	*Lelia*	27	Bonaire
Meteor	25	Velade Coro	*Nilda*	27	Pto Cabello
Arimintà	25	Barbados	*Pluma de Oro*	27	Vela de Coro
Camila	26	Maracaibo			
Thomis	26	Maracaibo			
Silfide	26	Maracaibo			
Mano de Dios	26	Aruba			
Lelia	26	Aruba			
Perfeccion	27	Aruba			

Verordening. (*Vervolg van pag. 2.*)

(Vervolg van pag. 2.)

Algemeene bepalingen van het Ontwerp.

Art. 1. Onder zieken worden in de Algemeene bepalingen dezer verordening personen verstaan, lijdende aan eene der besmettelijke ziekten, in art. 4 bedoeld; onder ziekten deze besmettelijke ziekten zelve.

Art. 2. Twijfelachtige gevallen eener besmettelijke ziekte, als in deze verordening genoemd en bedoeld, waarbij de in het laboratorium van het Openbaren Gezondheidsdienst ter beschikking staande methoden en hulpmiddelen van onderzoek nog niet, niet, of met twijfelachtig resultaat werden gebruikt, worden als duidelijke gevallen der ziekte beschouwd.

Art. 3. Onder ontsmetting wordt in deze verordening mede verstaan reiniging, benevens het verdelgen van ongedierte en insecten.

Art. 4. De ziekten, waarop de Algemeene bepalingen dezer verordening worden toegepast zijn:

a. cholera,
b. diphtherie,
c. dysenterie,
d. gele koorts,
e. pest,
f. pokken (variolae en varioloïdes),
g. roodvonk,
h. febris typhoidea en paratyphus,
i. vlektyphus.

Bij besluit van den Gouverneur kan deze verordening, geheel of gedeeltelijk, ook op andere, niet in deze verordening genoemde ziekten in de geheele kolonie, of in deelen daarvan, tijdelijk van toepassing worden verklaard.

Dat besluit is niet langer geldig dan gedurende twee jaren na zijne afkondiging, tenzij het binnen dien tijd door eene verordening is bekrachtigd.

Art. 5. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst is bevoegd zieken, die zich in hotels, pensions of slaapsteden bevinden, naar eene inrichting, ter afzondering, verpleging en geneeskundige behandeling te doen overbrengen.

Laat de toestand van den zieke geen vervoer toe, dan worden ter plaatse door den Directeur de noodige maatregelen van afzondering en verpleging voorgeschreven.

Bij niet naleving dezer voorschriften kan het hotel en het pension of de slaapstede door het hoofd van politie worden gesloten, zoolang de ziekte en het besmettingsgevaar zulks eischen, zonder eenig recht op schadevergoeding voor belanghebbenden.

Dezelfde bevoegdheid, als in het eerste lid vermeld, bestaat ten opzichte van zieken, in welke verblijven zij zich ook bevinden, woningen inbegrepen, indien:

a. de omstandigheden niet toelaten den zieke voldoende af te zonderen en te verplegen, terwijl ernstig gevaar voor de volksgezondheid dreigt;

b. de voorgeschreven maatregelen van afzondering en verpleging niet stipt worden nagekomen, waardoor ernstig gevaar voor de volksgezondheid dreigt.

Op personen, die behoören tot de naaste omgeving van den zieke en verder op hen, van wie ernstig vermoedt wordt, dat zij de besmetting op anderen kunnen overbrengen, kunnen maatregelen van onderzoek, behandeling en ontsmetting worden toegepast, benevens tijdelijke afzondering, al dan niet in eene van Gouvernementswege aangewezen inrichting, overeenkomstig den incubatieduur der ziekte.

Zij, die smetstof-dragers blijken te zijn, kunnen ten hoogste vier weken in afzondering, als in de vorige alinea aangeduid, worden gesteld en kunnen ook zoowel gedurende dien tijd als daarna worden onderworpen aan toezicht buiten afzondering, met verplichting hunnerzijds om de, hun toegeschreven maatregelen van voorzorg nauwkeurig op te volgen.

De bevoegdheid in dit artikel aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst toegekend berust op de eilanden bij den Gouvernements-geneeskundige, mits onder verplichte kennisgeving van dezen aan den Gezaghebber van de beweegredenen, die hem tot deze maatregelen hebben geleid.

Indien belanghebbenden tegen een der krachtens dit artikel gegeven voorschriften, zonder verwijl bij den Gouverneur bezwaar maken, wordt, hangende de beslissing, aan het voorschrift geen gevolg gegeven, mits de hulpmaatregelen, eventueel middelerwijl door den Gouverneur bevolen, stipt worden nageleefd.

Art. 6. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst is bevoegd maatregelen van ontsmetting toe te passen in de in het vorig artikel bedoelde verblijven, waar zieken vertoeven of vertoefd hebben, benevens andere maatregelen ter voorkoming van verspreiding der ziekte.

Bij verzet tegen deze maatregelen in hotels, pensions en slaapsteden kunnen deze inrichtingen door het Hoofd van politie zoo lang worden gesloten, als met het oog op den aard der besmetting en den duur van het besmettingsgevaar noodig is; en worden niet weder geopend dan na ontsmetting en verdere noodig geachte maatregelen, onverminderd de straffen tegen overtreding van het eerste lid van dit artikel bedreigd.

Art. 7. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst is bevoegd alle gebouwen, inrichtingen, getimmerten en vaartuigen van welken aard en naam of tot welk doel dienende ook, met het oog op van daaruit dreigend of gevreesd besmettingsgevaar, te doen ontsmetten; en besmette en van besmetting verdachte voorwerpen, goederen en stoffen, waar ook aanwezig te doen ontsmetten.

Nagenoeg waardelooze stoffen en goederen, als kaf, gebruikt stroo, bedvulsel van varen en zeegras en onbruikbaar geworden stoffen in kleine hoeveelheid worden zonder vergoeding vernietigd.

In de overige gevallen, waarin ontsmetting door den aard, den toestand of de hoeveelheid der voorwerpen en goederen of stoffen niet mogelijk is zonder groote schade aan die voorwerpen, goederen en stoffen, kan onteigening geschieden volgens de bestaande voorschriften.

Art. 8. Bij het dreigen, verschijnen of heerschen van besmettelijke ziekten kan de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst verzamelingen van mest of ander vuil, waar die zich ook bevinden, doen onschadelijk maken of opruimen, terreinen doen reinigen en andere voorzieningen tot bevordering der reinheid treffen, tenzij belanghebbenden binnen een vastgestelden termijn zelven de noodig geachte maatregelen nemen.

Die maatregelen worden uitgevoerd op kosten van belanghebbenden, indien de toestand, die op hunne, of onder hunne berusting zijnde, eigendommen verbetering eischte, in strijd was met de voorschriften, te dien aanzien bestaande.

Art. 9. Het is verboden, zieken te vervoeren of te doen vervoeren, ziek zijnde zich naar eene andere plaats te begeven, behalve in de gevallen in art. 10 aangewezen, voorwerpen of goederen, die in aanraking waren met personen, die leden of stierven aan eene der ziekten genoemd in de Algemeene bepalingen dezer verordening, of daarvan afkomstig, te vervoeren, te doen vervoeren, ten geschenke af te geven, in gebruik te geven of te doen geven, te nemen of te doen nemen, tenzij na ontsmetting door de zorg van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst uitgevoerd of onder toezicht en volgens regelen, door of vanwege hem gesteld, verricht.

Het is verboden door onvoorzichtigheid, achteloosheid of nalatigheid gevaar van besmetting, dat voorzien kon worden, voor anderen te doen ontstaan.

Art. 10. Vervoer van zieken is geoorloofd, mits met toestemming van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en onder inachtneming van zijne voorschriften; het ziekentransport mag niet met openbare middelen van vervoer geschieden.

Art. 11. Overledenen aan eene der in art. 4 bedoelde ziekten, moeten langs den kortsten weg naar de voor hen bestemde begraafplaats worden vervoerd.

Het lijk moet gekist zijn volgens de aanwijzingen door of vanwege den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst te geven.

De lijkkist mag slechts in een bedehuis worden gebracht, dat uitsluitend ten behoeve van de begraafplaats gebruikt wordt.

Indien de zorg voor de gezondheid van de bewoners van het sterfhuis of van nabijwonenden zulks noodig maakt, kan het gekiste lijk op last van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst naar de begraafplaats worden vervoerd, ter tijdelijke bewaring in een lijkenhuis.

Art. 12. Bewoners van verblijven, van wat naam of aard ook, als bedoeld in art. 5 der Algemeene bepalingen, waarin eene ziekte voorkomt of voorkwam, mogen geene scholen bezoeken, dan na overlegging van eene schriftelijke, gedagteekende en onderteekende verklaring, afgegeven door de personen in de volgende alinea aangewezen, dat het gevaar van besmetting, door het schoolbezoek van den met name genoemden persoon, als geweken kan worden beschouwd.

Deze verklaring kan worden gevraagd van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, of, in zijne plaats, van een gouvernements-geneeskundige, die verplicht zijn haar af te geven, indien de omstandigheden zulks toelaten; eene verklaring van gelijken inhoud als in het eerste lid van dit artikel aangeduid en afgegeven door eenen particulieren geneeskundige, is geldig, indien zij voor gezien is geteekend door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Hoofden of bestuurders van scholen mogen de personen, in het eerste lid van dit artikel aangeduid, niet toelaten zonder eene verklaring als in dat lid omschreven.

De verklaringen in dit artikel genoemd zijn vrij van zegel.

Art. 13. De geneeskundigen doen aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst onverwijld mededeeling van een door hen waargenomen geval van ziekte, als in art. 4 der Algemeene bepalingen dezer verordening bedoeld, zoomede van andere door hen waargenomen ziekten, waardoor de volksgezondheid bedreigd wordt; dit evenwel met uitzondering van melaatschheid, tuberculose en van besmettelijke geslachtsziekten.

De mededeeling, in het eerste lid van dit artikel genoemd, moet naam, leeftijd, geslacht, beroep en woonplaats van den zieke vermelden, plaats en wijze van verpleging, benevens, zoo mogelijk, gegevens omtrent de oorzaak der besmetting.

Art. 14. Het hoofd van een gezin, inrichting of verblijf van wat naam of aard ook, dat vermoedt, of van wien redelijkerwijze moet worden aangenomen, dat hij kan vermoeden, dat in zijn verblijf een geval van ziekte voorkomt, als bedoeld in art. 4 der Algemeene bepalingen, geeft van dat vermoeden terstond kennis aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, indien geen geneeskundige den zieke heeft waargenomen of nog behandelt.

Art. 15. Verblijven, als in het vorig artikel aangeduid, waarin eene ziekte voorkomt, bedoeld in art. 4 der Algemeene bepalingen, worden na de aangifte, onverwijld voorzien van een van buiten duidelijk zichtbaar kenmerk, zoo noodig van meer dan een, de woorden „besmettelijke ziekte" en den naam der ziekte, zoowel in het Nederlandsch als in de landstaal vermeldende.

Het kenmerk wordt door de zorg van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst aangebracht en verwijderd; dit laatste, indien het gevaar van besmetting als geweken kan worden beschouwd.

Dat het gevaar van besmetting als geweken kan worden beschouwd, wordt op overeenkomstige wijze als in art. 12 is omschreven, vastgesteld.

De verklaringen in de vorige alinea bedoeld zijn vrij van zegel.

Zijn de bewoners van het verblijf in het eerste lid van dit artikel genoemd niet in staat of geneigd om het aangebrachte kenmerk tegen wegneming of onbruikbaarmaking te beveiligen, dan kan de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst door een wachtpost of door openbare aankondiging op het bestaande gevaar van besmetting de aandacht vestigen.

Het kenmerk, in de eerste zinsnede van dit artikel aangeduid, wordt niet aangebracht, indien voor den zieke spoedig geneeskundige hulp is ingeroepen, het geval van ziekte na de waarneming onverwijld is aangegeven, de zieke terstond daarop uit het verblijf is verwijderd en de noodige maatregelen van ontsmetting zijn genomen.

De aanhechting van het kenmerk wordt uitgesteld zoolang de door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst voorgeschreven maatregelen van afzondering en verpleging van den zieke, benevens de verdere maatregelen van voorzorg stipt worden nageleefd; deze voorschriften behooren gegeven in de gevallen, dat behoorlijke verpleging van den zieke in zijn verblijf, door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst niet onmogelijk of volstrekt onraadzaam wordt geacht.

Art. 16. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en de gouvernements-geneeskundigen mogen bij hun onderzoek in woningen en verblijven, als in het vorig artikel genoemd, niet belet worden, dat de naaste verwanten en omgeving tot een geneeskundig onderzoek van den lijke overgaan.

Wordt, bij de toestemming voor het geneeskundig onderzoek van een zieke zonder deugdelijken grond geweigerd, in de gevallen voorzien in de beide laatste zinsneden van het voorgaande artikel, dan worden de bijzondere voorschriften, in de alinea's ten gunste van belanghebbenden gemaakt, niet toegepast.

Buitenland.

Het Nederlandsch aan buitenlandsche universiteiten.

De studie der Nederlandsche taal aan de Pruisische universiteiten is sedert kort bij besluit van den minister van eeredienst als examenvak toegelaten. De belangstelling in de Nederlandsche taal en letterkunde was echter reeds lang vóór deze bepaling zóó levendig in de Duitsche studentenwereld dat vele universiteiten regelmatig voordrachten over de Nederlandsche taal en letterkunde lieten houden.

De universiteiten te Berlijn en Heidelberg bezitten sedert 1910 cursussen in de Nederlandsche taal en in aansluiting daaraan boekerijen in oud-en nieuw-Nederlandschen tekst, welke zich in een groote deelname verheugen. Buiten de invoering der Nederlandsche taal als studievak werden voordrachten over het Nederlandsche wereldlijke en geestelijke lied en over de Nederlandsche dramatische litteratuur in de Middeleeuwen gehouden.

De universiteit te Bonn biedt haren studenten sedert 1908, in elk semester, gelegenheid tot het aanleeren der Nederlandsche taal.

Aan de universiteit te Munster werden vóór den oorlog door professor Joste Ubingen in het oud-Nederlandsch voordrachten gehouden in aansluiting aan de vertaling van den „Reinaert".

De philosophische faculteit der Breslauer universiteit heeft sedert vele jaren de Nederlandsche taal met hare nieuwe en oude uitspraak in voordrachten en oefeningen behandeld.

Ook aan de Londensche Universiteit is een leerstoel voor de Nederlandsche taal opgericht. De oproep, welke kort geleden uitging van de Universiteit van Londen voor een studiefonds van 25.000 pond, teneinde een professoraat en een lectoraat in de Nederlandsche taal te stichten, heeft tot dusverre bevredigende resultaten opgeleverd. De beloofde giften vormen een totaalbedrag van 1.408 pond sterling, waaronder 1000 guineas van de Union Castle Stoomvaart-Mij. Men hoopt dat ook uit Nederland ruime giften zullen vloeien.

Ingrijpen in Siberië.

De „Evening Star" vertelt aan zijn lezers, hoeveel moeite het gekost heeft alvorens president Wilson het eens was met de gewapende interventie in Siberië.

De Engelsche gezant te Washington, Lord Reading, de Amerikaansche onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Polk, de Fransche buitengewone gezant Henri Bergson (de bekende filosoof), de minister van oorlog Baker, en president Wilson voerden lange besprekingen. Ten slotte slaagden de vertegenwoordigers der Entente den tegenstand van den president te overwinnen. Vroeger reeds hadden Frankrijk en Engeland verklaard, geen aanleiding aanwezig te achten, den omvang van de Japansche interventie in Siberië te beperken. Daarop eischte Japan volledige vrijheid van handelen en maakte aanspraak op de militaire leiding der interventie. Dat Wilson eindelijk toegaf is voornamelijk te danken aan de wijze waarop Frankrijk Japan steunde. De Fransche diplomaten stelden Wilson voor de keus, of wel met Duitschland een vrede door overleg te sluiten op kosten van Rusland, of wel Rusland te redden, hetgeen slechts door interventie kon geschieden. De overeenkomst tusschen Amerika, Engeland, Japan en Frankrijk beoogde voorloopig de uitzending van een beperkte militaire expeditie, ongeveer 60.000 man, aanvankelijk bestemd ter bescherming der economische hulpmiddelen. Onmiddellijk na de aankondiging der Japansche interventie is evenwel een krachtige propaganda begonnen voor uitbreiding der militaire operaties in Siberië, zoodat de openbare meening in Amerika er niet meer aan twijfelt, dat president Wilson ook aan deze eischen tenslotte zal moeten toegeven.

Vlug rekenen.

De evolutie van de militaire uniformen is een studie op zich zelf. Maar is er een duidelijk streven om het onderscheid tusschen minderen en meerderen zoo min mogelijk uiterlijk te doen worden en daardoor zoo ingewikkeld mogelijk. Officieren waren immers steeds de dankbaarste doelwitten voor den vijand.

Dat dit tot moeilijkheden aanleiding kan geven blijkt uit het volgende verhaal uit een Fransch soldatenkrantje, *Neuf Temps*.

„Hoe een officier te herkennen? Kijk eerst naar zijn rechterschouder. Als men daar niets vindt, kijk dan naar het onderste gedeelte van den rechterbovenarm. Zijn daar geen chevrons te zien dan is hij een generaal, want generaals dragen hun distinctieven op de kepi. Heeft hij niets op zijn kepi, dan is hij gewoon soldaat, behalve wanneer hij vlieger draagt, in welk geval hij vliegenier is. Dan gaat men over tot den linkerarm en telt de chevrons daar zonder de eerste mee te rekenen, want die behoort bij de uniform. Trek dan het aantal chevrons op den rechterarm af, en vermenigvuldig dit met het aantal strepen om de kepi. Is de som beneden de 45 dan is hij een Portugeesche derde luitenant. Is het totaal boven de 36, begin dan opnieuw, tel de chevrons op beide armen en vermenigvuldig met 2. Wanneer het resultaat tusschen 50 en 56 is, dan is de man een kapitein, behalve wanneer hij u vertelt dat hij majoor is. De kepi is van groote beteekenis. Rood beteekent infanterie, blauw met goud, cavalerie. Draagt hij geen kepi, dan kan hij een Servische kolonel zonder kepi zijn.

Om uit te zoeken."

Kostelijke vondst.

Bij het maken van loopgraven hebben de Franschen bij Noyon 2800 munten uit den Gallisch-Romeinschen tijd gevonden, n.l. 2000 zilveren en 800 bronzen. Ze waren — vermoedelijk door iemand, die in bewogen tijden zijn bezit in veiligheid wilde stellen — in een aarden pot geborgen, de zilveren waren uitstekend bewaard, doch de bronzen hadden geleden. De oudste munten dateeren uit den tijd van keizer Trajanus (98 tot 117 n. Chr.), die jongste uit dien van keizer Diocletianus. Men vermoedt, dat de schat omstreeks 315 n. C. is geborgen.